

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo octauus de Epiphania.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Ridet Tho. in scda scde. q. xliiij. Sa-
pientia q̄ est donū spūscī importat recti-
tudine iudicij ex q̄dā vniōe ad diuina que
est p̄ charitatē: ideo p̄supponit charit̄ itez.
nec p̄t ee cū pctō mortali. Rō aut̄ in ap-
positū p̄cedit de cognitiōe diuino q̄ h̄r p̄
studiū. **Hec Tho.** **P**ro fūdamto. Re-
mo est bñ sapiēs q̄ differt bñ viuere. **Bar-**
cialis. Non est crede mihi sapiētis dicere
viuā. Vera nimis vita ē craftina: viue ho-
die. **Uñ d̄r Sene.** li. de reme. fortu. **Dul-**
ros vitam differētes mors icertā puenit.
Lū ḡ querit An lumē sapie rē. **Dic rñ.** vt
s. **Et q̄ p̄cludēdū est q̄ oēs pctōes r̄ im-**
p̄j sunt de nūero fatidōz. de quibz **Eccl̄s. j.**
Stultoz ifuit ē nūer. **Et puer. j.** **Stul-**
ti ea q̄ sibi noxia sunt cupiūt: r̄ ipudentes
odibūt sciam. **Et ibidē.** **Sapiam atqz do-**
ctrinā stulti despiciūt. **Q̄m̄li** sūt tales
suā correctionē negligentes: indurati rē.
Unde est em̄ talis induratio nisi qz veraz
sapiam despiciūt: nō ruminātes s̄ba sacre
sc̄pturē: s̄o iuste despiciunt a deo. **Figū-**
ra **Leui. xj.** **De aial qd̄ nō ruminat reputat**
immūdu. **Spūalr̄ aial nō ruminans s̄gt**
hoiem sine discretiōe sapie: q̄ nō ruminat
s̄ba salut̄: sine q̄ ruminatōe nō p̄t in do-
ctrina p̄ficere. **Uñ Alan.** **Dentibz acce-**
ptas bos ruminat rursus escas rē.

Pro scdo. **In p̄cedēti rē.** **Hic de s̄g-**
nificatiōe auri: q̄ est triplex. **Primo em̄**
s̄gt regie dignitatis recognitiōe. **Se-**
cundo sapie claritat̄ splendorē. **Tertio**
verā charitat̄ affectionē. **Primo enim**
s̄gt rē. **Breg. i hoim.** **Auz regi cōgruit.** q̄
ch̄m̄ timet r̄ reueret vt regez: aurum sibi
offert. **Hiere. x.** **Quis nō timebit te o rex**
gentiū. **Scdo s̄gt sapie claritat̄ splen-**
dorē. **Breg. in homel.** **Auro nēpe sapientia**
designat: **Salomone attestāte q̄ ait The-**
saur̄ desiderabil̄ req̄scit in ore sapientis.
Et hoc p̄ueniēter. **Sicut em̄ auz est p̄ci-**
osum: speciosum: r̄ delectabile: ita sapientia.
De p̄mo Prover. viij. **Sapia est p̄cio-**
sior cūct̄ opibz rē. **De scdo Sap. vj.** **La-**
ra est r̄ q̄ nunq̄ marcescit sapia. **De tertio**
Sap. vij. **Nō em̄ habet amaritudinē cō-**
uersatio illius: nec tediū cōiuctus illius.

Tertio s̄gt veram charitatē. **Sicut em̄**
aurū ceteris dignū est: et ipa ceteris dignū
ornat r̄ dignificat: **Sic charitas ē digni-**

or r̄ excellētor cunct̄ s̄tutibz: r̄ eas ornat
et dignificat. **j. Coz. xij.** **Dator aut̄ hoz**
est charitas. **Et Amb.** **Charitas ē forma**
s̄ctū. **Itē sicut auz p̄bat in igne: sic cha-**
ritas p̄bat in igne tribulatiōis. **Breg. De**
na interrogat **h̄s in aduersitate positus**
deū veracit̄ amat. **Itē sicut auz h̄s in ar-**
ca diues est t̄p̄aliter: sic habens charitatez
diues est spūalr̄: cū habeat ip̄m deū. **Au-**
gust. **Auz habes in arca diues nō est.** **de-**
um h̄s in conscia diues est. **In hac auri**
oblatione nihil deo gratū r̄ certe nihil of-
ferenti suau. **Aug.** **Amore dei nihil sua-**
uus. **Et amor iste nihil desiderat nisi di-**
lecti p̄ntiam. **Exemplū narrat** **Uridari**
de qdā virgine cui⁹ cor p̄ nimio amore dei
scissum est. **Uide in p̄mo aduentuali sab-**
bato post p̄mā d̄nicam. **Uel p̄pone exep-**
plū de multz deuotis p̄sonis oino suspiran-
tibz ad p̄ntiam dilecti: adeo vt omnia mū-
dana p̄terentis in fastidium. **Uñ Paul⁹**
de Phil. j. **Desiderium h̄s dissolui r̄ esse**
cum ch̄o. **Hoc auz charitatis cōcupisca-**
mus fratres vt vere diuites esse possim⁹
Apoca. iij. **Suadeo emere tibi auz igni-**
tum vt locuples fias.

Pro tertio. **Aud. rē.** **Nihil ḡ desidera-**
bilius auro sapie et charitatis. **Jura-**
em̄ dicunt. **Qualitas negocij est cōsiderā-**
da. **de ap. Lū sit rhomana.** **Et. ff. de iudi-**
cijz. **Nōnunq̄.** **Et de iureiurā. c. vl. in fi.**
Audite. **Si esset lapis p̄ciosus excedens**
in precio r̄ pulcritudine atqz virtute q̄qd̄
in rebz mundanis rep̄iri posset talis esse: vir-
tutis q̄ ea habet grat⁹ ē p̄ncipi r̄ toti curie
hōne multū desideraret lapidē illū rē:
Spūaliter Lapis ille est auz sapientie et
charitatis. **Sap. vij.** **Venerunt mihi ora**
bona pariter cum illa.

Sermo octauus de Ep̄phania.

Surge illumi-
nare rē. **Uidebis r̄ afflues et**
mi. et dila. cor tuū. **Esa. lx.** **Si**
tria sunt notanda de beatitudine iustoz:
viz Cognitiōis claritas. tunc videbis.
Possessionis copiositas. et afflues.
tionis iocunditas. r̄ mira. et dilatabit

De Epiphania Domini

ha gaudium est dilatatum cordis. De primo. j. Joa. iij. Videbitur eum sicuti est. De secundo Ps. Replebitur in bonis domus tua. De tertio Joa. xvj. Gaudebit cor vestrum: et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.

Salutatio

Primus art. In lumine sapientie in omnibus habitibus lumine gratie. Q. no. Vnde est enim habere sapientiam quam sapientia audire. sed solis perfecti primum sapientiam audire: secundum illud j. Cor. ij. Sapientiam loquimur inter perfectos. Non autem omnes habentes gratiam sunt perfecti. Contra Sap. vij. Neminem diligit deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat. Rndet Tho. xxij. q. xlv. Sapientia de qua loquimur importat rectitudinem iudicij circa diuina conspicienda et consulenda. huiusmodi autem rectitudo tantum in contemplatione diuino quam in ordinatione rerum humanarum secundum regulas eternas quantum est necessarium ad salutem nulli deest in gratia existenti. quia si natura non deficit in necessariis: multo minus gratia. Un. j. Joa. ij. Unctio docet bit vos de omnibus. Cum autem dicitur apostolus Sapientiam loquimur inter perfectos. loquitur de sapientia secundum se extendit ad occulta diuino mysteria. Hec Tho. Pro fundamento. Et hoc proprie descendit est aliquid sapiens: quia ei quod est maxime necessarium principaliter intendit. Terenti. Porro istud est sapere ut vbi cumque opus fuerit animum flectas. proprie autem est nobis necessarium vitare peccata et bona facere. Un. ad propositum possemus exponere illud Luk. in parad. Vis sapiens liber et omnis stultus seruus. intelligendo de libertate gratie et seruitute culpe. Sed questio est. An omnibus habitibus lumine gratie etc. De x. rñ. vt s. Et quod patet quod omnes boni et iusti sunt de numero sapientium. Tales enim sunt qui timent deum offendere. Dicit autem Eccl. j. Radix sapientie timere deum. Et ibidem. Plenitudo sapientie timere deum. Sed heu de multis potest dici illud Ps. Non est timor dei ante oculos eorum. Fac inuectiuas. Tales igitur sunt de numero fatuorum et executorum: lumine sapientie periuatorum. Figura talium. iij. Reg. xv. Sedechias excecatur ductus est in babilonem. Sic peccatores excecatur ducuntur in infernum. Nam dicit Augustinus libro de natura et gratia. Peccatorum diuine legis lux deserit veritatis: quod deserit fit viti

et cecus.

Pro secundo. In precedenti etc. Nunc de significatione thuris que triplex est. Primo enim significatione diuinitatis christi recognitionem. Secundo diuine laudis oblationem.

Tertio orationis deuotionem.

Primo enim etc. Patet per Greg. in hom. eo quod thure deo sacrificamus. Si ergo christum esse verum deum credimus: thuris ei offerimus. Secundo significatione diuine laudis oblationem. Sicut enim thurs est odoriferus et per ipsum honoramus deum: et odore suo fetores expellit: sic sacrificium laudis est odoriferum deo. Ps. Deo nostro iocunda sit laudatio. id est ipsum honorat deus. Ps. Sacrificium laudis honorificabit me. Et vigore suo fetores tentationum vicit. Ps. Laudabo non do. et ab inimicis meis saluus ero. Tertio significatione orationis deuotionem. Greg. Thure quod deo incendit et offert virtus orationis exprimit. Ps. attendite quid ait. Dirigat dñe oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Et hoc conuenienter. Sicut enim thurs suauis est odoris: sic oratio coram deo. Apo. cal. v. Seniores habebant singulas phialas aureas plenas odoramentorum que sunt orationes sanctorum. Ite sicut thurs non emittit odorem nisi incendat: sic nec oratio nisi feruore deuotionis et igne charitatis. j. Cor. ix. Si oram lingua. scilicet: mens mea sine fructu est. Et nota hoc versus. Vnde stica sicut vas thuris ignis nam vase notat deus pia thure peccatis ignis super amorem. Ite sicut thurs per odorem suum fetores fugat: sic oratio feruens fugat tentationes malorum cogitationum. Hierony. Sicut tacet breuiter orationes ut omnium cogitationum sagitte huiusmodi delypeo repellant. Et ceterum in vitasparum. Quidam necromantici beati Antonio inuidetes ad cellam eius multos demones adiuratos miserunt: qui cum intrerent in eum diuersas ei et turpes imagines et multas cogitationes intulerunt quas omnes beatus Antonius virtute sancte crucis et orationis amouebat: et nihil in eum preuallentes: eos fusi reuersi ad necromanticos dicentes se nihil proficere posse: quoniam nos omnes suis orationibus repellit. Quo audito necromantici ad beatum Antonium venerunt: et veritatem penitentes ad

fidem conuersi sunt: sicut scriptum est **Mat.**
xxvj. Vigilate et orate ne intretis in terra.

Pro tertio. Audistis et. Sed notate
quoniam nulla nostra oblatio poterit deo
esse grata nisi prius persona nostra sit deo
accepta. Unde, xliij. q. v. Scriptum. Et de
peni. dist. v. c. j. S. Semp offerat. dicitur:
Abel placuit deo et eius oblatio. Ad p/
positum valet quod dicit ius civile. L. de
desertorib; et depopulatoib; agrorum. l.
Cum introissent. Nullus indignus de/
bet principem salutare. Pone casum de eo
qui regi displicens tanq; regi proditor p/
ces ipsi porrigit et dona offert. Non enim
potest eius oratio aut oblatio siue saluta/
tio regi placere. Expone et. notando illud
ps. Iniquitate si asperi in cor. m. non exau/
diat dominus.

Sermo nonus de Epiphania.

Virge illumini

Sinare et. Quando conuersa fue/
rit ad te multitudo maris: for/
titudo gentium venerit tibi: in un. ca. opi. te:
dno. ma. et effa. Esa. lx. Tunc vic; illumini/
naberis quando uersa fuerit et. Ubi no/
ta tres conditiones necessarias ad pueni/
endum ad lumē glorie. **P**rima Penitentie
amaritudo. Quando conuersa fuerit ad te
multitudo maris. **C**onstantie fortitudo. s.
in aduersis tolerandis et tentationū insi/
dijs euincendis. fortitudo gentium venerit ti/
bi. **D**iligentie promptitudo. s. i bonis exe/
quendis. inundatio camelorum operiet te:
dno. ma. et effa. **S**adian quippe interp/
tat contradictionem. et effa. mensura. In quo si/
gnat q; diligentia boni opis bene notat p/
camelos et diomedarios que sunt anima/
lia velocissimi cursus. De pmo Hier. ij.
Scito et vide quia malum et amarum est re/
liquisse te dnm. De secundo Tob. v. For/
ti animo esto. De tertio. ij. Paral. xix. Eū
diligentia cuncta facite.

Primus articulus. An conuenienti tpe
fuerit christus baptizatus: **N**on.
Ad hoc baptizatus est christus ut suo exē/
plo alios ad baptismum prouocaret. sed alij
baptizant ante tricesimum annum. scz in in/
fanti etate.

Contra. Lu. ij. Factum est
cum baptizaret omnis populus: et Iesu
baptizato et. Et ipse iesus erat incipiens
quasi annorum triginta. **R**esponderet Tho/
mas in. ij. parte. q. xxxix. q; christus con/
uenienter in tricesimo anno fuit baptiza/
tus. Primo quidem ratione exhibende mo/
ralis exemplationis. quia christus bapti/
zatur quasi et tunc incipiens docere et pdica/
re: ad quod requiritur perfecta etas qualis est
triginta annorum. Unde Gen. xli. legitur q;
triginta annorum fuit Ioseph cum suscepit
regimē egypti. Similiter. ij. Reg. v. legi/
tur de Dauid q. xxx. annorum erat quando
regnare cepit. Ezechiel etiam in anno tri/
cesimo pphetare incepit: ut habet Ezech.
j. Hic ergo s; m. Rabanū instrumur nul/
lum debere sacerdotē aut pdicatorez fieri
vel ecclie prefici: nisi virilis et perfecte fuerit
etatis. **S**ecundo ratione signande lega/
lis cessationis. Quia sicut dicit Chrysosto.
sup. **Mat.** Futurū erat ut post baptismū
christus ad baptismū venit qua pot omnia
precepta suscipere: ut lege soluta nullus di/
cat q; ideo eam soluit qz implere non pot/
uit. **T**ertio ratione signande baptismi
perfectiois. quia per hoc q; christus
in etate perfecta baptizatur datur intelli/
gi q; baptismus parit viros perfectos: s; m.
illud Ephes. iij. Donec occurramus oēs
in unitate fidei et agnitionis filij dei in vi/
rum perfectū s; m. mensurā plenitudinis eta/
tis christi. Unde et ipsa pphetas nūeri ad
hoc principē videt. **C**onstans enī tricesimus
numerus ex duobus ternarij in denarium.
Per ternariū aut intelligit fides trinita/
tis. Per denarium s; m. impletio mandatorum
legis. Et in his duobus perfectio vi/
te christiane consistit. Ad illud autem qd
objicitur dicendū: q; sicut dicit Gregorius
nazarenus christus baptizatus est non qd
indiget purgatione: nec ei aliquid immi/
neret periculū differendo baptismū. Hec
Thomas. **P**ro fundamento. Omnia fe/
cit dominus conuenientissime: et quo ad tem/
pus: et quo ad alias circūstācias: ita q; in
omnib; opib; suis neq; parū neq; nimīū
fuerit. Terentius in andria. Id approbo
appime in vita esse vtile ut neq; nimis